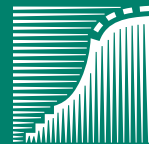

Ter bescherming van onvervangbare flora en fauna

Algemene toelichting op de Flora- en faunawet

landbouw, natuurbeheer
en visserij

Inhoud

1. Nieuwe visie op flora en fauna	4
2. Hoofdpijnen van de Flora- en faunawet	6
3. Gevolgen voor bestuurlijke organen	12
4. Gevolgen voor private partijen	14
5. Vragen en antwoorden	16
6. Meer informatie	20

Voorwoord

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden, regelt de handel in en de in- en uitvoer van beschermde planten en dieren, de jacht en beheer en schadebestrijding.

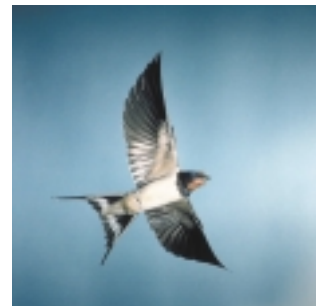
De Flora en faunawet vormt, samen met de Natuurbeschermingswet 1998, het belangrijkste juridische kader voor de bescherming van de natuur. De wet introduceert ook een nieuwe visie op de natuur. Tot voor kort werd de zorg voor planten en dieren vooral afgewogen vanuit het oogpunt van de mens: ze waren nuttig, mooi of schadelijk. Met de Flora- en faunawet worden dieren en planten beschermd omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is.

De Flora- en faunawet heeft verschillende wetten samengevoegd tot een eenvoudiger, praktisch instrument, waarmee soorten beschermd kunnen worden. De wet vervangt de Vogelwet 1936, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten, de Jachtwet, de Nuttige dierenwet 1914 en het soortbeschermingsonderdeel van de Natuurbeschermingswet. De Flora- en faunawet is een raamwet: in de wet staan de hoofdlijnen, die nader zijn uitgewerkt in aparte besluiten en regelingen. Belangrijk winst-

punt van de Flora- en faunawet is dat nu een integraal en samenhangend wettelijk kader beschikbaar is voor de bescherming van soorten die bescherming behoeven.

De belangrijkste verschillen met de oude wetgeving zijn dat er nog slechts zes wildsoorten zijn waarop mag worden gejaagd, dat een groot aantal taken en bevoegdheden zijn gedecentraliseerd en dat meer planten- en diersoorten zijn beschermd. Bovendien is iedere burger medeverantwoordelijk voor de zorg en bescherming van de onvervangbare flora- en fauna. Dit komt tot uiting in een algemene zorgplicht voor eenieder. Een grote stap voorwaarts.

Geke Faber
Staatssecretaris van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij

1. Nieuwe visie op flora en fauna

De Flora- en faunawet is noodzakelijk. Ongeveer 35 procent van alle wilde diersoorten in Nederland wordt nog steeds bedreigd. Ook voor een aantal wilde planten ziet de toekomst er niet rooskleurig uit: bijna 40 procent is bedreigd.

Met de Flora- en faunawet wordt nu expliciet erkend dat ook planten- en diersoorten die niet direct nut opleveren voor de mens, van onvervangbare waarde zijn. De wet verbiedt dan ook handelingen die planten en dieren in hun voortbestaan bedreigen en draagt de overheid een zorgplicht op, met name voor de soorten die genoemd zijn op de zogenaamde 'rode lijsten'.

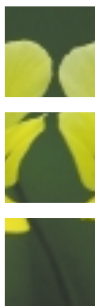
Uitgangspunten

De behoefte om flora en fauna in stand te houden en benutting slechts toe te staan als deze duurzaam is, vloeit voort uit drie belangrijke uitgangspunten. Ten eerste leeft op nationaal en internationaal niveau de wens om de rijkdom aan soorten te behouden. Ten tweede wordt het autonome bestaansrecht van in het wild levende planten en dieren erkend. Ten derde is er het besef dat zij een onvervangbaar onderdeel zijn van het leven op aarde.

Eenduidiger

De Flora- en faunawet bundelt op eenduidige wijze de bepalingen, die voorheen waren opgenomen in de Vogelwet 1936, de Wet bedreigde uitheemse dierenplantensoorten, de Jachtwet, de Nuttige dierenwet 1914 en hoofdstuk V (het soortenbeschermingsonderdeel) van de Natuurbeschermingswet 1998. Met de wet is duidelijker geregeld wie verantwoordelijk is voor wat, wat wel en wat niet kan, en wordt in een aantal gevallen het maatschappelijk veld meer betrokken. In die zin is de wet een positieve bijdrage zowel op bestuurlijk vlak als voor de natuur.

2. Hoofdpijnen van de Flora- en faunawet

De nieuwe wet regelt de wettelijke bescherming van in het wild levende planten en dieren. Deze bescherming houdt onder meer in dat handelingen waarmee beschermde dieren worden verontrust, verjaagd, gevangen of gedood zijn verboden. Ook het verontrusten en beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen van beschermde dieren is verboden. Een tweede uitgangspunt is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of het nalaten daarvan nadelige gevolgen voor planten of dieren kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel zich in te spannen om de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

De Flora- en faunawet bestaat op hoofdpijnen uit de volgende onderdelen:

1. Algemene bepalingen waaronder een zorgplicht
2. Aanwijzing van beschermde planten en dieren
3. Algemene verbodsbepalingen
4. Beschermde leefomgeving
5. Faunabeheereenheden en faunabeheerplannen
6. Jacht
7. Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen
8. Faunafonds
9. Overige bepalingen
10. Toezicht-, straf- en dwangbepalingen
11. Overgangs- en slotbepalingen

1. Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van het 'neen, tenzij' beginsel. Dit houdt in dat in beginsel alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde dieren en planten verboden zijn. Slechts onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk.

De Flora- en faunawet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Vanuit dat oogpunt is ook de zorgplichtbepaling opgenomen. Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

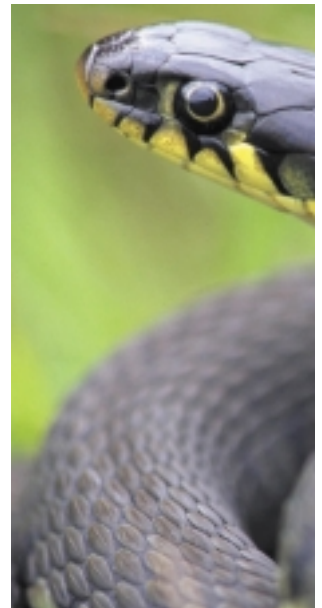
Deze zorgplicht wordt ook verwacht ten aanzien van planten. Ook mag het welzijn van dieren niet onnodig worden aangetast en mag men dieren niet onnodig laten lijden.

2. Beschermde planten- en diersoorten

In de Flora- en faunawet worden de volgende beschermde inheemse diersoorten aangewezen:

- Alle zoogdieren die van nature in Nederland voorkomen, met uitzondering van de bruine rat, de zwarte rat en de huismuis
- Alle soorten vogels die van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie in het wild voorkomen
- Alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- Alle van nature in Nederland voorkomende vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.

Daarnaast zijn nog planten- en diersoorten als beschermd aangewezen bij een op de Flora- en faunawet gebaseerde algemene maatregel van bestuur en een ministeriële regeling. De Flora- en faunawet richt zich ook op de bescherming van uitheemse soorten.

3. Algemene verbodsbepalingen

Een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet vormen de algemene verbodsbepalingen. Het gaat hier om handelingen die het voortbestaan van planten en dieren in gevaar kunnen brengen. Deze worden in de Flora- en faunawet verboden. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten.

De volgende handelingen zijn bijvoorbeeld verboden:

- Beschermde inheemse planten mogen niet worden geplukt, uitgestoken of verzameld
- Beschermde inheemse dieren mogen niet worden verstoord, gevangen of gedood
- Nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen mogen niet worden verstoord of vernield
- De eieren van beschermde dieren mogen niet worden gezocht, beschadigd of geraapt
- Er gelden beperkingen voor de invoer en uitvoer, de handel in en het bezit van inheemse en uitheemse beschermde planten- en diersoorten.

4. Beschermde leefomgeving

De Flora- en faunawet maakt het mogelijk dat kleine leefgebieden en objecten door de provincie worden aangewezen als

beschermde leefomgeving. Dit gebeurt als deze locaties van groot belang zijn voor het voortbestaan van een of meer planten- of diersoorten. Hierbij valt te denken aan een fort of bunker waar vlermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur met daarop beschermde planten. De aanwijzing maakt het mogelijk bepaalde handelingen te verbieden of strenge voorwaarden te stellen aan de handelingen op die bewuste plaats die de kwaliteit van de beschermde leefomgeving kunnen aantasten.

5. Faunabeheereenheden en faunabeheerplannen

Een faunabeheereenheid bestaat uit samenwerkende jachthouders. Ontheffing ten behoeve van beheer en bestrijding van schade veroorzaakt door beschermde inheemse dieren kan door Gedeputeerde Staten van de provincie in de regel slechts worden verleend aan een faunabeheereenheid op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

Het faunabeheerplan wordt opgesteld door de samenwerkende jachthouders van de faunabeheereenheden en is gericht op het duurzaam beheer van diersoorten.

6. Jacht

De Flora- en faunawet kent nog slechts zes wildsoorten waarop in beginsel mag worden gejaagd: haas, fazant, patrijs, wilde eend, konijn en houtduif. Feitelijk mag niet op de patrijs worden gejaagd. De patrijs staat op de 'rode lijst' van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende soorten. Op 'rode lijst'-soorten mag de jacht niet worden geopend.

De wet geeft aan wie er mag jagen. Het 'genot van de jacht' is gekoppeld aan het bezit of gebruik van de grond, maar kan worden verhuurd aan anderen als bijvoorbeeld de eigenaar of de grondgebruiker niet zelf de wildstand wil beheren. Het Jachtbesluit geeft nadere regels voor het verhuren van het genot van de jacht.

De wet stelt ook plichten aan de jachthouder. Zo moet hij in het bezit zijn van een jacht-, valkeniers- of kooikersakte en mag hij het wild niet bijvoeren. Een jachthouder is verplicht een redelijke stand van het in zijn jachtveld aanwezige wild te handhaven of te bereiken. Hij dient schade door in zijn jachtveld aanwezig wild te voorkomen. Bovendien dient de jager het wild tegen onnodig lijden als gevolg van het uitoefenen van de jacht te beschermen. Per wildsoort is vastgesteld wanneer erop gejaagd mag worden: de jacht is binnen de vastgestelde data geopend. Dit is bepaald door de Minister.

7. Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen

In de Flora- en faunawet en het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet en de Regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet worden inheemse dieren als beschermd aangewezen. In beginsel mogen deze niet verontrust, gevangen of gedood worden. In bepaalde gevallen en onder strikte voorwaarden kan van het beschermingsregime worden afgeweken. Wanneer dieren bijvoorbeeld belangrijke schade aanrichten aan gewassen of schade aanrichten aan de wilde flora en fauna, kan toestemming worden verleend tot het vangen, verjagen of afschieten. Dit is in de regel alleen toegestaan als de provincie ontheffing van een of meer van de verbodsbepalingen heeft gegeven.

Daarnaast heeft de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een aantal soorten aangewezen die onder voorwaarden ook zonder ontheffing mogen worden bestreden. Het gaat om soorten die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten ofwel dat doen in delen van het land.

Voor soorten die in het gehele land belangrijke schade kunnen aanrichten - in concreto de houtduif, het konijn en de mol - heeft de Minister een vrijstelling verleend. Voor een twintigtal soorten die in delen van het

land belangrijke schade kunnen aanrichten kan bij provinciale verordening eveneens vrijstelling worden verleend voor bepaalde normaliter verboden handelingen.

Voor de diersoorten waarop geen vrijstelling in het kader van beheer en schadebestrijding van toepassing is, kunnen Gedeputeerde Staten in het kader van beheer- en schadebestrijding ontheffing verlenen als voldaan is aan bepaalde voorwaarden, zoals:

- bestrijding is de enige oplossing
- de soort moet in een gunstige staat van instandhouding kunnen blijven voortbestaan

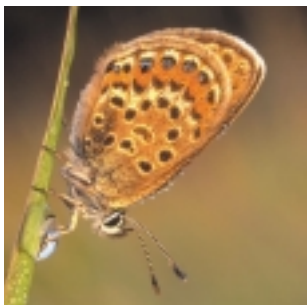
Er moet in de regel sprake zijn van belangrijke schade aan gewas, vee, bedrijfsmatige visserij of van schade aan de wilde flora of fauna. Ook in het belang van bijvoorbeeld de volksgezondheid en de luchtverkeersveiligheid kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen. In beginsel verleent de provincie ontheffing aan erkende fauna-beheereenheden op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

Er zijn regels gesteld aan de middelen waarmee een dier mag worden gevangen of gedood.

Behalve vrijstellingen betreffende beheer en schadebestrijding zijn er nog vrijstellingen voor bijvoorbeeld het onderhoud van wateren, waterkanten, oevers en graslanden, het houden van dieren in gevangenschap en de handel in dergelijke dieren, het prepareren van dieren en het bezit van en de handel in gekweekte planten.

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij kan in voorkomende gevallen ontheffing verlenen van een of meer van de verbodsbepalingen van de wet ten behoeve van onder meer belangen als onderzoek en onderwijs, herintroductie of repopulatie of wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bij dat laatste kan bijvoorbeeld worden gedacht aan ontheffingen in het kader van infrastructurele werken.

Behalve vrijstelling of ontheffingen kan in bepaalde gevallen ook vergunning worden verleend. Zo dienen preparateurs om bepaalde soorten dieren te mogen prepareren in het bezit te zijn van een preparateursvergunning.

8. Faunafonds

Wanneer geen toestemming wordt verleend ter bestrijding van schade veroorzaakt door beschermde inheemse dieren of wanneer de toegestane bestrijding onvoldoende effect heeft gehad, kan een gedupeerde grondgebruiker een beroep doen op het Faunafonds. Het Faunafonds heeft onder meer tot taak het verlenen van tegemoetkomingen in geleden schade, aangericht door beschermde inheemse dieren. Daarnaast heeft het Faunafonds tot taak de provincies te adviseren bij bijvoorbeeld het verlenen van ontheffingen en het goedkeuren van faunabeheerplannen.

9. Overige bepalingen

Deze overige bepalingen hebben betrekking op de mogelijkheid medewerking te vorderen van Product- en Bedrijfschappen. Bovendien kunnen organisaties worden belast met de uitgifte van ringen en andere merktekens overeenkomstig de regels die zijn gesteld ten behoeve van het onder zich hebben van jachtvogels of van beschermde inheemse diersoorten. Ook is hier de zogenoemde voorhangprocedure geregeld. Dat betekent dat een algemene maatregel van bestuur die gebaseerd is op bepaalde artikelen van de wet niet eerder in werking mag treden dan acht weken na publicatie van het Staatsblad waarin deze

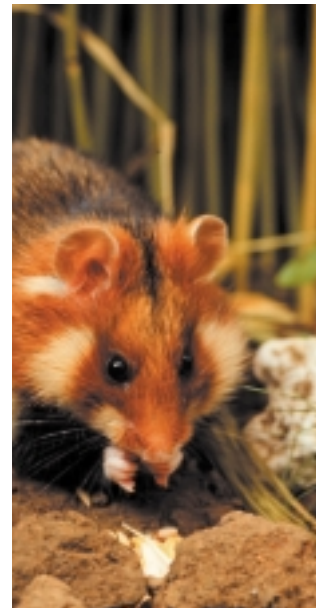
is geplaatst. Van die plaatsing in het Staatsblad moet onverwijld mededeling worden gedaan aan de beide kamers der Staten-Generaal.

10. Toezicht-, straf- en dwangbepalingen

Met het toezicht op de naleving van de bepalingen van de Flora- en faunawet zijn belast de bij besluit van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aangewezen ambtenaren, de bij besluit van Gedeputeerde Staten aangewezen ambtenaren, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen (douane) en de door de Minister van Justitie op grond van artikel 17 van de Wet op de economische delicten met de opsporing van de bij of krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten belaste ambtenaren (politie en bijzondere opsporingsambtenaren).

11. Slot- en overgangsbepalingen

Vergunningen en ontheffingen die zijn afgegeven op grond van de Vogelwet 1936, de Jachtwet, het soortenbeschermingsonderdeel van de Natuurbeschermingswet en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten blijven geldig voor de termijn waarvoor zij zijn verleend. Daarnaast zijn nog overgangsbepalingen opgenomen betreffende jacht- en valkeniersexamens.

3. Gevolgen voor bestuurlijke organen

Met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet worden veel bevoegdheden van de rijksoverheid formeel overgedragen aan de provincies. De provincie ontwikkelt een faunabeleidsplan, dat onder meer gericht is op beheer en schadebestrijding.

Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij blijft verantwoordelijk voor de meeste andere aspecten van de wet.

Bredere samenwerking

In de praktijk krijgen provincies de formele verantwoordelijkheid voor een correcte implementatie met betrekking tot beheer en schadebestrijding en de beschermde leefomgeving.

De provincie erkent onder meer de fauna-beheereenheid. De faunabeheereenheid - een organisatie van jachthouders - stelt het faunabeheerplan op. De provincie keurt het faunabeheerplan goed na het Faunafonds te hebben gehoord.

In beginsel verleent de provincie ontheffing aan de faunabeheereenheid op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

Aanwijzen beschermde leefomgeving

Nieuw is de mogelijkheid voor provincies om een beschermde leefomgeving aan te wijzen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een bunker, fort of ijskelder waar vleermuizen

overwinteren, een dassenburcht of een kademuur waarop beschermde muurplanten groeien.

Handhaving en toezicht

De provincie is belast met toezicht en controle op de voorschriften van door de provincie zelf afgegeven ontheffingen. De in- en uitvoer van beschermde dieren en planten worden gecontroleerd door de douane. Voor de overige aspecten zijn handhaving en controle in handen van de reguliere politie, bijzondere opsporingsamtenaren en de Algemene Inspectie Dienst van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Bestrijding van plaagdieren

Sommige dieren, bijvoorbeeld steenmarters, kunnen dicht in de buurt van mensen komen en veroorzaken dan soms overlast. Voor het voorkomen of verhelpen van de overlast is de gemeente het eerste aanspreekpunt. Gedeputeerde Staten van de provincie is het bevoegd gezag voor de, in voorkomende gevallen, benodigde ontheffing.

4. Gevolgen voor private partijen

De toepassing van de wet heeft consequenties voor alle burgers en specifieke private partijen.

Burgers

Voor de burger betekent de Flora- en faunawet dat hij ervoor moet zorgen dat handelingen of juist het nalaten daarvan geen nadelige gevolgen hebben voor beschermde in het wild levende dieren of planten. Handelingen waarvan de burger weet of waarvan hij kan vermoeden dat deze beschermde planten op de groeiplaats beschadigen of vernielen of beschermde dieren verstoren, doden of die rust- of voortplantingsplaatsen van dieren verstoren, beschadigen of vernielen, zijn verboden. Ook een dier dat de burger in zijn bezit of onder zijn toezicht heeft, mag in het veld geen dieren opsporen, doden, verwonden of bemachtigen. Dieren en bepaalde planten, bijvoorbeeld de grote watervanell, mogen niet in de vrije natuur worden uitgezet.

Wanneer handelen of het nalaten daarvan schade tot gevolg heeft, is de burger verplicht zich in te spannen om de gevolgen

daarvan te beperken of ongedaan te maken. Zo moet bijvoorbeeld iemand die huismuizen wil doden met giftig lokvoer, dit zo aanbieden dat andere dieren daar niet bij kunnen. Dit is onderdeel van de algemene zorgplicht.

Jagers

De Flora- en faunawet heeft ook gevolgen voor jagers. Zij mogen alleen nog op hazen, fazanten, wilde eenden, konijnen en houtduiven jagen. Patrijzen staan voorts nog op de 'rode lijst' en daarom mag de jacht op de patrijs niet worden geopend. Jagen op de wel bejaagbare soorten mag alleen binnen het jachtseizoen. Wie er mag jagen, is gekoppeld aan bezit of gebruik van grond. Er mag niet worden gejaagd in beschermde Natuurmonumenten of Vogelrichtlijngebieden. De jachthouder is verplicht om in zijn jachtveld een redelijke wildstand te handhaven en om schade door in zijn jachtveld aanwezig wild te voorkomen. Bijvoeren van wild is in beginsel verboden. Onnodig lijden dient te worden voorkomen.

Handelaren

Voor handelaren in alsmede in- en exporteurs van dieren en planten zijn de regels nauwelijks veranderd. De geldende regels zijn grotendeels gebaseerd op internationale verdragen en Europese regels. Voor een aantal soorten zijn de regels ten aanzien van het bezit versoepeld, voor enige soorten zijn de regels verscherpt. Ook de regels betreffende het voeren van een administratie zijn aangepast.

Houders van dieren en planten

Particulieren die wettelijk beschermde dieren of planten houden, zullen rekening moeten houden met bezits- en handelsverboden. Onder bepaalde condities geldt voor bepaalde soorten en in bepaalde gevallen een vrijstelling.

Er is een groot verschil met de voorheen geldende Vogelwet 1936. Voor alle op het Europees grondgebied van de lidstaten voorkomende soorten vogels, gold voorheen een vergunningplicht om deze te mogen houden. Onder de Flora- en fauna-wet geldt een vrijstelling voor het houden van vrijwel alle beschermde vogels, indien

deze voorzien zijn van de voorgeschreven naadloos gesloten pootring. Er blijven echter uitzonderingen.

Preparateurs

Er geldt geen numerus fixus meer. Bovendien mogen onder de nieuwe wetgeving meer soorten worden geprepareerd zonder vergunning. Voor nieuwe vergunningaanvragers geldt wel dat zij met goed gevolg een erkend preparateursexamen moeten hebben afgelegd.

5. Vragen en antwoorden

1. Wat is het doel van de Flora- en fauna wet?

Het doel van de wet is het instandhouden van de planten- en diersoorten die in het wild voorkomen, niet alleen de zeldzame soorten.

2. Wat zijn de belangrijkste onderdelen van de wet?

De aanwijzing van de beschermde soorten en de verbodsbepalingen die het voortbestaan van planten- en diersoorten in ge-vaar kunnen brengen vormen het belangrijkste onderdeel van de wet. In de praktijk komt het er op neer dat wilde planten en dieren zoveel mogelijk met rust gelaten moeten worden. Verboden handelingen zijn bijvoorbeeld plukken of uitsteken van planten en het doden, vangen of verstoren van dieren. Hieronder vallen ook de verstoring van rustplaatsen en nesten en het rapen, beschadigen of zelfs het zoeken van eieren. Op de als beschermd aangewezen soorten zijn ook bezit- en handelsverboden van toepassing.

3. Welke planten- en diersoorten moeten worden beschermd?

Welke planten- en diersoorten beschermd zijn staat in de wet en de betreffende algemene maatregel van bestuur en ministeriële regelingen op de website van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, www.minInv.nl. De bescherming betreft in beginsel alle van oorsprong in Nederland voorkomende wilde dieren en planten voor zover die in de wet zelf worden genoemd of bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling zijn aangewezen. Ook een groot aantal uitheemse planten- en diersoorten zijn beschermd.

4. Hoe moeten de planten- en diersoorten worden beschermd?

Grof gesteld kan dat op drie manieren. Ten eerste door het verbieden van handelingen die de instandhouding van in het wild levende planten en dieren in gevaar zouden kunnen brengen. Ten tweede - en dat is nieuw - kunnen kleine objecten of

terreinen in Nederland, die voor het voortbestaan van een bepaalde soort of van bepaalde soorten van groot belang zijn, door de provincie worden aangewezen als beschermde leefomgeving. Ten derde kan een soort opgenomen zijn in de zogenaamde 'rode lijst'. Opname van een soort in een dergelijke lijst verplicht de overheid tot speciale actieve beschermingsmaatregelen voor die soort.

5. Hoe weet ik of een beschermde soort ook op een bepaalde locatie voorkomt?

Hiervoor wordt een digitaal archief op Internet opgebouwd onder www.natuurloket.nl. Dit archief is niet per definitie compleet, aangezien de aanwezigheid van de te beschermen soorten geen statisch gegeven is.

6. Wat is de zogenaamde 'zorgplichtbepaling'?

Dieren worden nu onder meer wettelijk beschermd, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, ongeacht wat het dier voor de mens betekent. Vanuit dit beginsel is ook de algemene zorgplicht ontstaan. Het betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren inclusief hun leefomgeving, en planten en hun groeiplaats.

7. Zijn er uitzonderingen?

Ja. De provincie heeft de mogelijkheid om enerzijds zelf de stand van specifieke diersoorten te beperken en anderzijds om, als het om beheer of schadebestrijding gaat, in beginsel aan faunabeheereenheden ontheffing te verlenen van het beschermingsregime. Dit is mogelijk wanneer diersoorten belangrijke schade veroorzaken aan gewas, vee, bedrijfsmatige visserij of wateren of deze dreigen te veroorzaken. Het doden van het dier is alleen mogelijk, wanneer dit geen bedreiging

vormt voor de stand van de soort en wanneer er geen andere mogelijkheid tot het voorkomen of beperken van de schade bestaat.

8. Geldt voor elke flora- en faunasoort hetzelfde beschermingsregime?

Voor de groep bedreigde en ernstig bedreigde diersoorten en soorten die worden vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en de soorten van de Vogelrichtlijn geldt het meest strenge beschermingsregime, conform de afwegingskaders van de Habitat- en de Vogelrichtlijn.

Voor de meer algemeen voorkomende flora- en faunasoorten zijn de afwijkingscriteria minder streng.

9. Als ik een jager ben, waar haal ik dan mijn papieren?

Voor de jachtakte is de korpschef van de regiopolitie de afgevende instantie. Valkeniersakten en kooikersakten worden afgegeven door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, via de organisatie LASER, onderdeel van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Ontheffingen voor beheer en schadebestrijding worden afgegeven door Gedeputeerde Staten van de provincie. De ontheffing wordt in de regel afgegeven aan een erkende faunabeheereenheid op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

10. Op welke dieren mag er nog worden gejaagd?

De haas, de fazant, de wilde eend, het konijn en de houtduif. Bij wet is geregeld in welke periode op welke soort mag worden

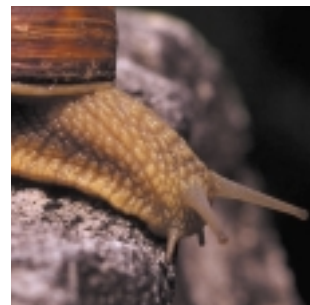
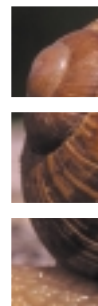
gejaagd. Er mag niet worden gejaagd in beschermde Natuurmonumenten of Vogelrichtlijngebieden. Ook de patrijs behoort tot de bejaagbare soorten. De jacht op de patrijs kan echter niet worden geopend, omdat deze soort is opgenomen in de zogenoemde 'rode lijst'.

11. Welke dieren mogen worden geprepareerd?

Het Besluit prepareren van dieren stelt regels aan het prepareren. Zo dient de preparateur in het bezit te zijn van een preparateursvergunning. Ook het vervoer en bezit van te prepareren en geprepareerde dieren en producten daarvan zijn aan regels onderworpen. Dieren van een aantal soorten mogen echter vrijelijk worden geprepareerd. Daar is geen preparateursvergunning voor vereist. Dieren van een beperkt aantal soorten mogen in het geheel niet worden geprepareerd, ook niet met een preparateursvergunning.

12. Wat is de relatie tussen de Flora- en faunawet en de te wijzigen Natuurbeschermingswet 1998?

In beide wetten worden delen van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn wettelijk verankerd. Het soortenbeschermingsonderdeel van deze twee richtlijnen is per 1 april 2002 wettelijk verankerd in de Flora- en faunawet. Het gebiedsbeschermingsonderdeel wordt wettelijk verankerd in de Natuurbeschermingswet 1998.

6. Meer informatie

www.minlnv.nl

Op de website van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (www.minlnv.nl) is meer informatie te vinden over de nieuwe Flora- en faunawet, inclusief alle officiële publicaties betreffende de wet en regelgeving. Onder meer:

Wet

- Flora- en faunawet (Stb. 1998,402)
- Voorstel van wet, houdende wijziging van een aantal bepalingen van de Flora- en faunawet in verband met een verbod op de drijfjacht (Kamerstukken II, 2001/2002, 28020, nrs 2-3)

Amvb's

- Jachtbesluit (Stb. 2000, 520; laatstelijk gewijzigd bij besluit van 11 maart 2002, Stb. 2002, 136)
- Besluit beheer en schadebestrijding dieren (Stb. 2000, 511; gewijzigd bij besluit van 23 oktober 2001, Stb. 2001, 499)
- Besluit Faunabeheer (Stb. 2000, 522)
- Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Stb. 2000, 523)
- Besluit prepareren van dieren (Stb. 2000, 524)
- Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525; gewijzigd bij besluit van 23 oktober 2001, Stb. 2001, 499)

Regelingen

- Regeling aanwijzing douanekantoren beschermde dier- en plantensoorten (Stcrt. 2001, 220)
- Regeling tarieven Flora- en faunawet (Stcrt. 2001, 220)
- Regeling aanwijzing toezichthouders Flora- en faunawet (Stcrt. 2001, 220)
- Regeling vaststelling model bewijs van verzekering (Stcrt. 2001, 220)
- Bekendmaking lijsten beschermde inheemse diersoorten (Stcrt. 2001, 241)
- Regeling beheer en schadebestrijding dieren (Stcrt. 2001, 241)
- Regeling prepareren van dieren (Stcrt. 2001, 241)
- Jachtregeling (Stcrt. 2001, 244)
- Regeling vaststelling modellen en aanvraagformulieren jacht-, valkeniers- en kooikersakten (Stcrt. 2002, 47)
- Regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Stcrt. 2002, 51)
- Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Stcrt. 2002, 51)
- Regeling administratie bezit en handel in beschermde dier- en plantensoorten (Stcrt. 2002, 51)
- Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens (Stcrt. 2002, 51)

Inwerkingtreding

- Besluit van 12 december 2001, tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van een aantal artikelen van de Flora- en faunawet en een aantal daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur, alsmede vaststelling van het vervallen van een aantal artikelen van de Jachtwet en de Natuurbeschermingswet en het intrekken van de Nuttige dierenwet 1914, de Vogelwet 1936 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten (Stb. 2001, 656)

www.natuurloket.nl

Op www.natuurloket.nl is informatie te vinden over waar inheemse beschermde soorten voorkomen.

Themabrochures

Naast deze algemene brochure zijn vier aparte themabrochures verkrijgbaar. Te weten:

- Flora- en faunawet in relatie tot handel, collectie en bezit
- Flora- en faunawet in relatie tot jacht
- Flora- en faunawet in relatie tot beheer en schadebestrijding
- Flora- en faunawet in relatie tot ruimtelijke ingrepen.

Deze brochures zijn verkrijgbaar bij de Infotiek van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij: 070 - 378 40 62, e-mail: infotiek@dv.agro.nl

Helpdesk

Een helpdesk voor speciale vragen wordt ingericht. Het telefoonnummer van deze helpdesk is verkrijgbaar bij de Infotiek van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij: 070 - 378 40 62, e-mail: infotiek@dv.agro.nl

Overige publicaties*

Koninklijke Vermande: Planten en dieren, Flora- en faunawet. Te bestellen via telefoonnummer 070 - 378 98 80 of e-mail: sdu@sdu.nl

Handreiking Faunabeheerplan. Te bestellen via telefoonnummer 0523 - 25 02 95.

* Deze publicaties zijn niet onder auspiciën van het ministerie van landbouw, Natuurbeheer en Visserij samengesteld.

Colofon:

De Flora- en faunawet is in deze brochure niet volledig weergegeven. Details worden niet beschreven. Aan deze toelichting kan geen enkel recht worden ontleend.

Uitgave:

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directies Juridische Zaken en Natuurbeheer en de Algemene Inspectie Dienst.
Versie 1, 27 maart 2002.

Projectcoördinatie:

Veerkracht, journalistieke en informatieve producties, Barendrecht

Vormgeving en productiecoördinatie:

Waal MarketingCommunicatie, Rotterdam

Fotografie:

Fotobureau Kina, Hilversum

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet vormt, samen met de Natuurbeschermingswet 1998, het belangrijkste juridische kader voor de bescherming van de natuur.

De wet voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden, regelt de handel in en in- en export van beschermde diersoorten, de jacht en de schadebestrijding.

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Het is een raamwet: in de wet staan de hoofdlijnen. De uitwerking is geregeld in aparte besluiten en regelingen.

De wet vervangt de Vogelwet 1936, de Wet bedreigde uitheemse dieren plantensoorten, de Jachtwet, de Nuttige dierenwet 1914 en de soortenbescherming uit de Natuurbeschermingswet.

